

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 2nd Semester Examination, 2023

SANACOR03T-SANSKRIT (CC3)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. यथाभिमतं कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्योत्तरं प्रदेयम् । 10×1 = 10
 - (क) को नाम चन्द्रापीडः ? मदजल-दुर्दिनान्धकार-गज-घन-घटा परिपालितापि प्रपलायते — सन्दर्भेऽस्मिन् 1+1+8
कस्याः पलायनम् उल्लिखितम् ? शुकनासोपदेशमनुसृत्य तस्याः चरित्रं निरूप्यताम् ।
 - (ख) बाणभट्टस्य काव्यप्रतिभां रचनाशैलीं चावलम्ब्य संक्षेपेण आलोचनं क्रियताम् । 10

2. अधोलिखितेषु यथेच्छं त्रयं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्येयम् — 5×3 = 15
 - (क) कुसुमशरप्रहारजर्जरिते हि हृदये जलमिव गलत्युपदिष्टम् ।
 - (ख) चन्दनप्रभवो न दहति किमनलः ? किंवा प्रशमनहेतुनापि न प्रचण्डतरीभवति वडवानलो वारिणा ?
 - (ग) मनसा देवताध्यारोपणप्रतारणासम्भूत-सम्भावनोपहताश्च अन्तःप्रविष्टापरभूजद्वयमिवात्मबाहुयुगलं सम्भावयन्ति।
 - (घ) इन्द्रियहरिणहारिणी च सततमतिदुरन्तेयमुपभोगमृगतृष्णिका ।
 - (ङ) 'आरूढप्रतापो हि राजा त्रैलोक्यदर्शीव सिद्धादेशो भवति' इत्येतावदभिधायोपशशाम ।

अथवा

अधोनिर्दिष्टं विषयत्रयमाश्रित्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च टीकां लिखत — 5×3 = 15

 - (क) तिमिरान्धत्वम् ; (ख) गन्धर्वनगरलेखा ; (ग) कुसुमशरः ; (घ) मृगतृष्णिका ;
 - (ङ) अमृतसहोदरा ।

SECTION-B

3. अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योत्तरं प्रदेयम् — 10×1 = 10
 - (क) कः आसीत् विहारभद्रः ? अनन्तवर्माणं प्रति विहारभद्रस्य कटूपदेशानाम् आलोचना करणीया ।
 - (ख) भवतां पाठ्यमवलम्ब्य 'दण्डिनः पदलालित्यमिति विद्वद्वचनतात्पर्यं वैशद्येन विवृणुत ।

4. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः ।

2×5 = 10

- (क) 'विश्रुतचरितम्' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?
(ख) राजविद्याः कतिविधाः ? काश्च ताः ?
(ग) विश्रुतेन कुत्र अष्टवर्षदेशीयबालकः दृष्टः ?
(घ) कतिसंख्याकैः कैश्च फलैः बालकस्य प्राणरक्षा अभवत् ?
(ङ) कः वसुरक्षितः ? सः कमुपदिष्टवान् ?
(च) बुद्धिहीनो राजा केनाभिभूतो भूत्वा आत्मानं न जानाति ?
(छ) के तावत् षड्गुणाः ?

5. अधोलिखितेषु विषयेषु यथेच्छमेकमाश्रित्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च टीकां लिखत —

5×1 = 5

- (i) पञ्चतन्त्रम् (ii) वेतालपञ्चविंशतिः (iii) पुरुषपरीक्षा ।

—x—